

Dansk Center
for Organdonation

Organdonation - en fællesindsats

v. Helle Haubro Andersen, centerleder Dansk Center for Organdonation

Dansk Center
for Organdonation

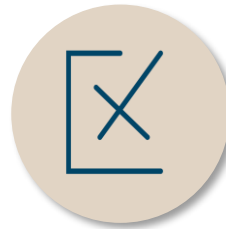
Status på handleplanens initiativer

National handleplan for at styrke organdonationsområdet

Seks hovedområder skal bidrage til at styrke området:

Ændring af
samtykkemodel

Styrkelse af
donorpotential for
levende donorer

Obligatoriske
påmindelser om
stillingtagen

Implementering af
donation efter
cirkulatorisk død

Bedre anvendelse af
donorpotential på
hospitalet

Løbende status
og opfølgning

Initiativer i befolkningen, der skal øge registreringer i Organdonorregistret

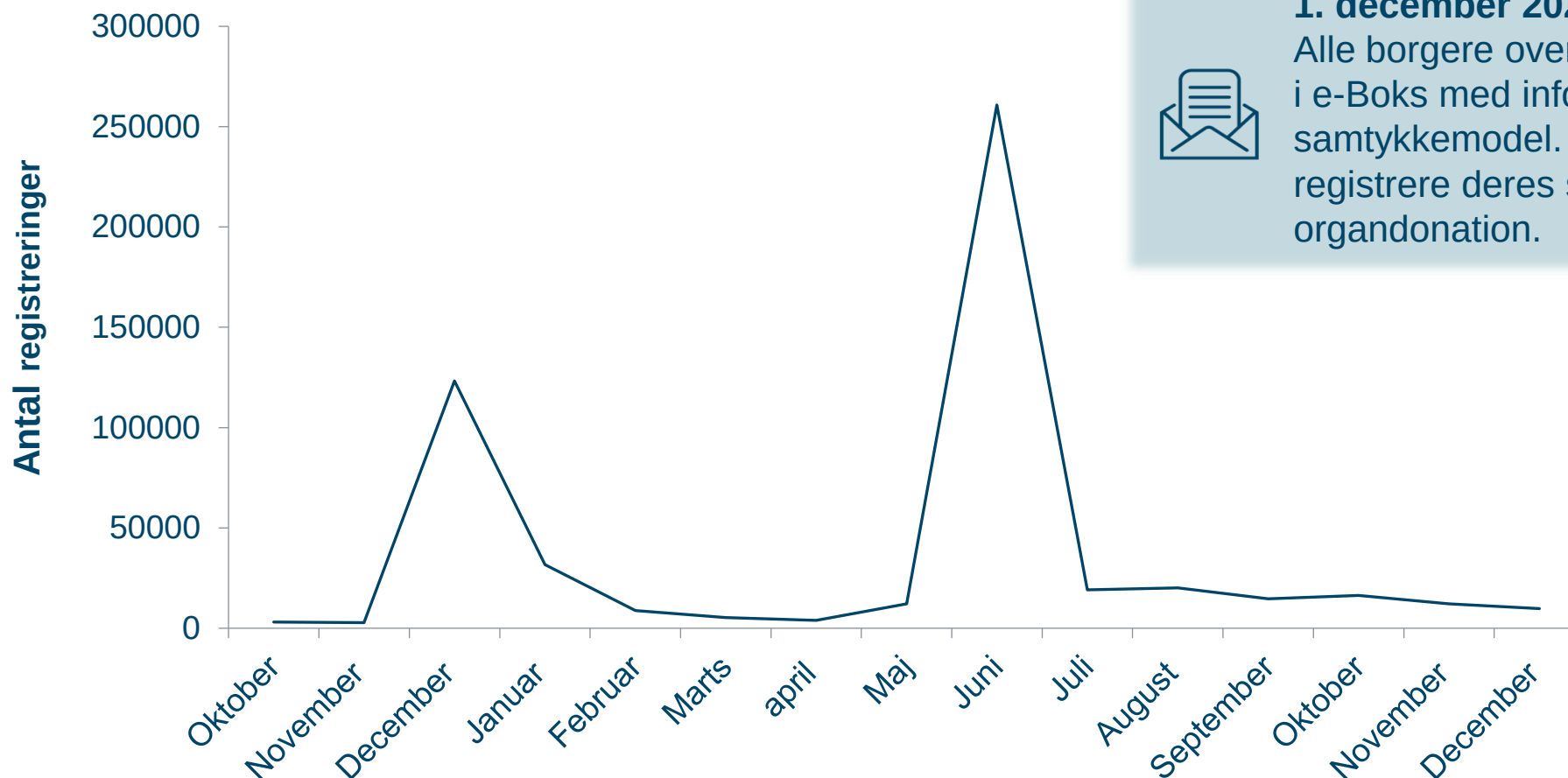
Ændring af samtykkemodel

Påmindelser om stillingtagen

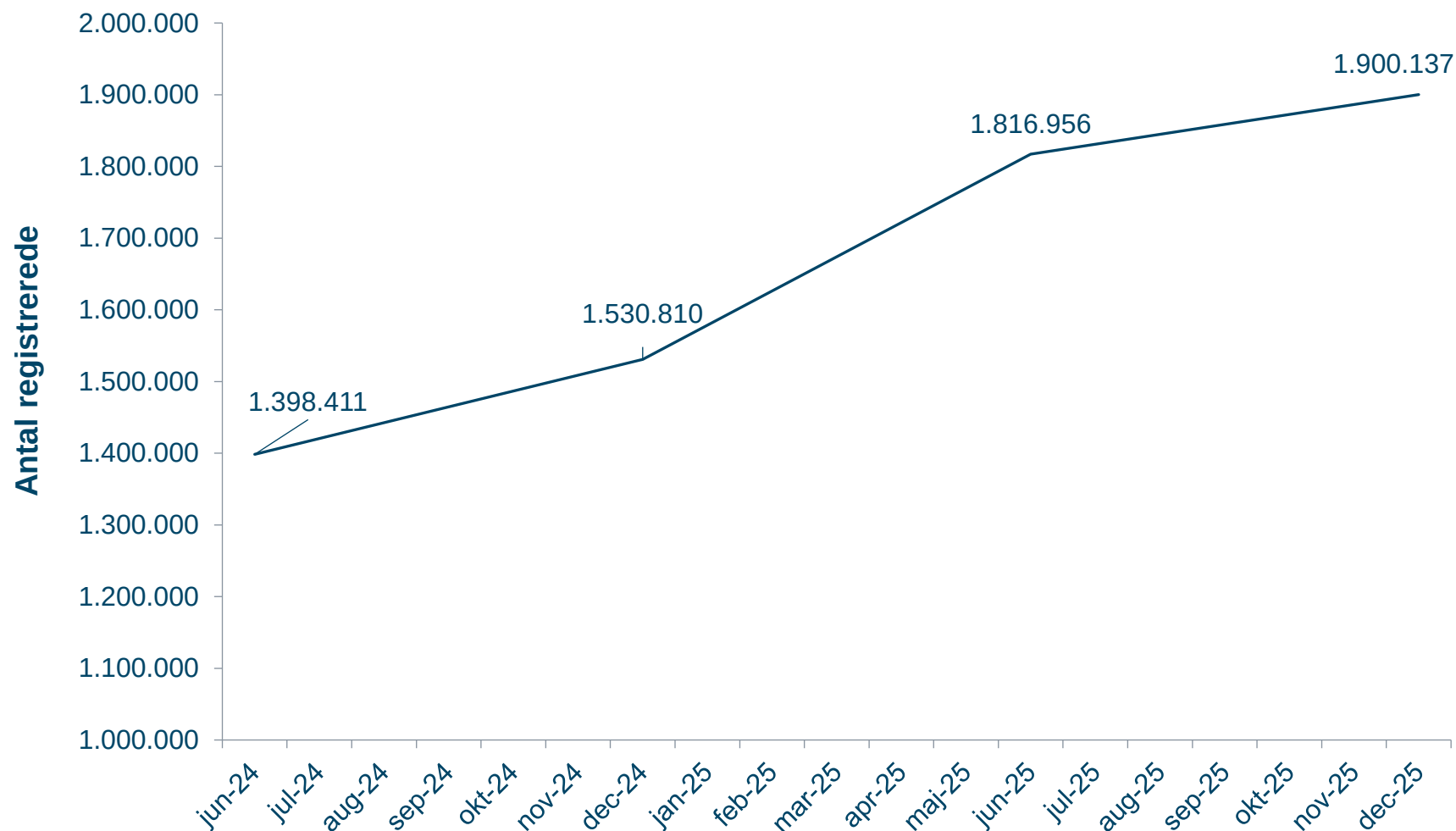
- Lovændring er trådt i kraft pr. 1. juni 2025
- Stor og omfattende oplysningsindsats fra mange offentlige aktører op til 1. juni 2025
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet udsendte i to omgange brev direkte til alle borgere over 18 år med opfordring til at registrere sig i Organdonorregistret

Antal førstegangsregistreringer i Organdonorregistret fordelt på måneder i 2024-25

1. december 2024 og 1. juni 2025:
Alle borgere over 18 år modtager et brev i e-Boks med information om den nye samtykkemodel. De opfordres også til at registrere deres stillingtagen til organdonation.

Antal registrerede i Organdonorregistret 2024-2025

Tilkendegivelser i Organdonorregisteret 2025

1.900.137 personer (37%)
er registreret i Organdonorregisteret

67%

Fuld tilladelse

16%

Begrænset tilladelse

3%

Ved ikke

14%

Forbud

Jeres opgaver er uændrede

Ny samtykkemodel for organdonation træder i kraft 1. juni 2025

Et bredt flertal af Folketingets partier har ændret samtykkemodellen for organdonation fra 1. juni 2025. Med den nye model vendes udgangspunktet om, så alle personer over 18 år automatisk omfattes af Organdonorregisteret. Det er fortsat en forudsætning for organdonation, at der er et samtykke hertil - enten fra den afdøde eller dennes pårørende. Med denne ændring er håbet, at flere borgere vil tage stilling til organdonation og registrere det i Organdonorregisteret.

For at undgå misforståelser om betydningen af ændringen vil vi gerne bede jer om at sikre, at fagpersoner på de relevante afdelinger, bl.a. intensivafdelingerne, neurologiske afdelinger, neurokirurgiske afdelinger, akutmodtagelserne og intern kommunikation får denne information.

Hvad betyder den nye samtykkemodel for jeres arbejde?

Som sundhedsfagligt personale skal I have samme tilgang til organdonation, og indhentning af samtykke til organdonation, som hidtil. I skal derfor fortsat følge National Guideline for Organdonation og kontakte transplantationscentret for at få afklaret, om organdonation er en mulighed. Transplantationskoordinatoren vil informere om registreringerne i Organdonorregisteret.

Sådan fremgår registreringerne i Organdonorregisteret

I forbindelse med lovændringen vil borgerens status i Organdonorregisteret blive opdateret. Hvis en person ikke har bekræftet registreringen, vil I få denne besked fra transplantationskoordinator:

Ingen bekræftet registrering

Jan Kristensen har ikke bekræftet sin tilmelding til Organdonorregisteret

Hvis der ikke er en bekræftet registrering, skal I som altid undersøge, om der foreligger anden form for tilkendegivelse eller sikre, at samtykke indhentes fra de pårørende, før organdonation igangsættes.

For personer, som allerede har taget stilling til organdonation i Organdonorregisteret, vil deres valg fremgå uændret.

Dialog med de pårørende

I jeres dialog med de pårørende skal I fortsat bruge den neutrale tilgang, I har haft hidtil. I skal fortsat følge National Guideline for Organdonation, når I taler med de pårørende om organdonation. Det gælder uanset, om patienten selv har taget stilling, eller det er de pårørende, som skal træffe beslutningen.

Hvis I har nogen tvivl eller spørgsmål vedr. den nye samtykkemodel for organdonation, er I altid velkomne til at kontakte Indenrigs- og Sundhedsministeriet (sum@sum.dk).

Med venlig hilsen
Indenrigs- og Sundhedsministeriet

**Bedre anvendelse af
donorpotentialt på
hospitalet**

Initiativ på hospitalet

” Der er en vigtig rolle for sundhedspersonalet på landets sygehuse i at sikre den gode samtale om organdonation, og at organdonation bliver overvejet i alle relevante tilfælde.

Det er vigtigt, at der er de rette rammer på sygehuse, herunder kompetencer og kapacitet, til at anvende det fulde donorpotentialt.

Ambitionen er at styrke organiseringen samt processerne på sygehuse med øje for den samlede kapacitet, så anvendelsen af donorpotentialt øges.

Dermed kan der blive flere organer til transplantation til gavn for de mange mennesker, der venter på et livredende organ ”

En faglig afdækning skal være grundlaget

En initiativbeskrivelse

Enhed: Etik i sundhedsvæsenet
Sagsnr.: 2024 - 5182
Koordineret med:
Sagsnr.: 2024 - 5182
Dok. nr.: 143018
Dato: 23-04-2025

Styrket anvendelse af donorpotentialt på sygehusene

Initiativbeskrivelse: Styrket anvendelse af donorpotentialt på sygehusene

Beskrivelse

Det følger af national handleplan for at styrke organdonationsområdet *Fælles om at give livet tilbage*, at anvendelsen af donorpotentialt skal styrkes. Initiativet relaterer sig til følgende to af fire mål i den nationale handleplan for organdonationsområdet:

- Færre personer skal dø, mens de venter på et organ
- Flere, som har behov for det, skal have transplanteret et nyt organ

Formålet er, at der skal igangsættes tiltag, der kan øge donorpotentialt ved at sikre, at organdonation bliver vurderet og realiseret i alle relevante tilfælde på hele sygehuset.

En følgegruppe

Kommissorium for følgegruppe vedr. styrket anvendelse af donorpotentialt

Udpegningerne skal begrundes med særligt fokus på repræsentanternes beslutningsmandat i organisationen.

- Danske Regioner (1)
- Regionerne (2 repræsentanter fra hver region, heraf én ledelsesrepræsentant og én fagspecialist)
- Dansk Center for Organdonation (3 udpegninger hvoraf 2 har daglig arbejdsplads på et universitetshospital)
- Sundhedsstyrelsen (1)

Fase 1:

DCO gennemfører en faglig afdækning af anvendelse af donorpotentialt på sygehusene

DCO afrapporterer resultaterne fra afdækningen:

- Hvilke udfordringer har afdækningen vist?
- Hvilke mulige løsninger/indsatser er der på de belyste udfordringer?

Danske Regioner sender afdækningen i høring i regionerne inden behandling i følgegruppen

Fase 2:

Følgegruppen kvalificerer forslag til initiativer i afdækningen

Indenrigs- og sundhedsministeriet og Danske Regioner træffer beslutning om, hvilke initiativer der skal sættes i gang

Indenrigs- og sundhedsministeriet og Danske Regioner giver mandat til igangsættelse af konkrete initiativer

De konkrete initiativer implementeres

Fase 3:

Danske Regioner og Indenrigs- og sundhedsministeriet mødes årligt og drøfter organdonationsområdet, og

Danske Regioner orienterer herunder om status for fokus organdonation i kvalitetsudviklings- og forbedringsarbejde på sygehusene

De igangsatte initiativer drøftes løbende i DCO's styregruppe

Sådan er den faglige afdækning tilrettelagt

Hvornår

Efterår og vinter 2025/2026

Afrapportering færdig slut-februar 2026

Hvem

- **26 hospitaler** på tværs af landet
- **+1600 læger og sygeplejersker** er inviteret til at deltage

Metoder

- Kortlægning af eksisterende data
- Spørgeskemaundersøgelse
- Interview
- Fokusgruppeinterview
- Workshop

Hvilke beslutninger, arbejdsgange og kulturer ligger bag, når muligheden for donation ikke bliver realiseret?

Fokus i afdækningen

- Hindringer ifm. at **identificere potentielle donorer** i alle relevante patientforløb **og gennemføre** donationsforløbet
- Hele forløbet **til og med organtransplantation**
- **Variationer mellem sygehusene og regionernes** organisering af området, og om de i givet fald har betydning for anvendelsen af donorpotential
- Hvordan **sygehusene og regioner får og bruger data** til opfølgning og udvikling af indsatserne – er der behov for styrkelse her?

Baggrund for afdækningen: Hvad ved vi om donorpotentialet?

Der er potentielle donorer, som overses

Stor andel af disse patienter dør i en sengeafdeling – men også i intensivafd.

Flest har neurologisk afd. som stamafd., men også hjerte-, neurokirurgisk- og medicinske afdelinger

Især ældre patienter er ikke vurderede (alder medio 70 – 80 år)

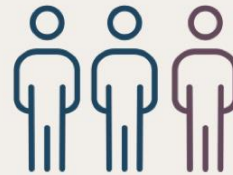

Baggrund for afdækningen: Hvad ved vi om det realiserede potentiale?

Data viser bl.a.

Langt de fleste afdøde donorer er realiseret på et af de 4 universitetshospitaler som har neurointensiv afdeling

Omkring hver tredje realiserede donor er indlagt på en almen intensivafdeling

Overflytning af patienter fra et regionssygehus til et universitetshospital sker fra forholdsvis få sygehuse – der er variation mellem regionerne i forhold til, hvor hyppigt det sker.

Der er betydelig variation mellem regionerne – både i forhold til donorrater og realiserede donorer på sygehuse indenfor samme region

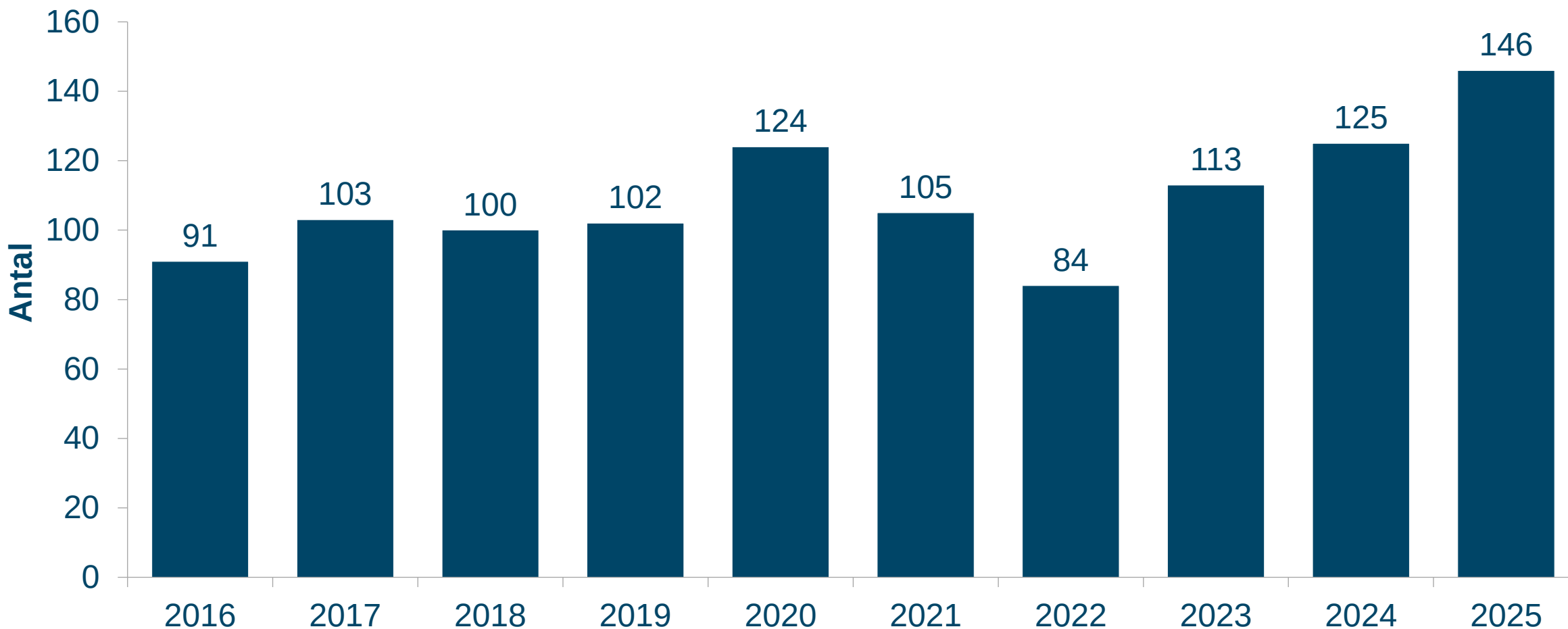

Nogle sygehuse har sjældent donorer

Udvalgte nøgletal vedr. realiserede donorer i 2025

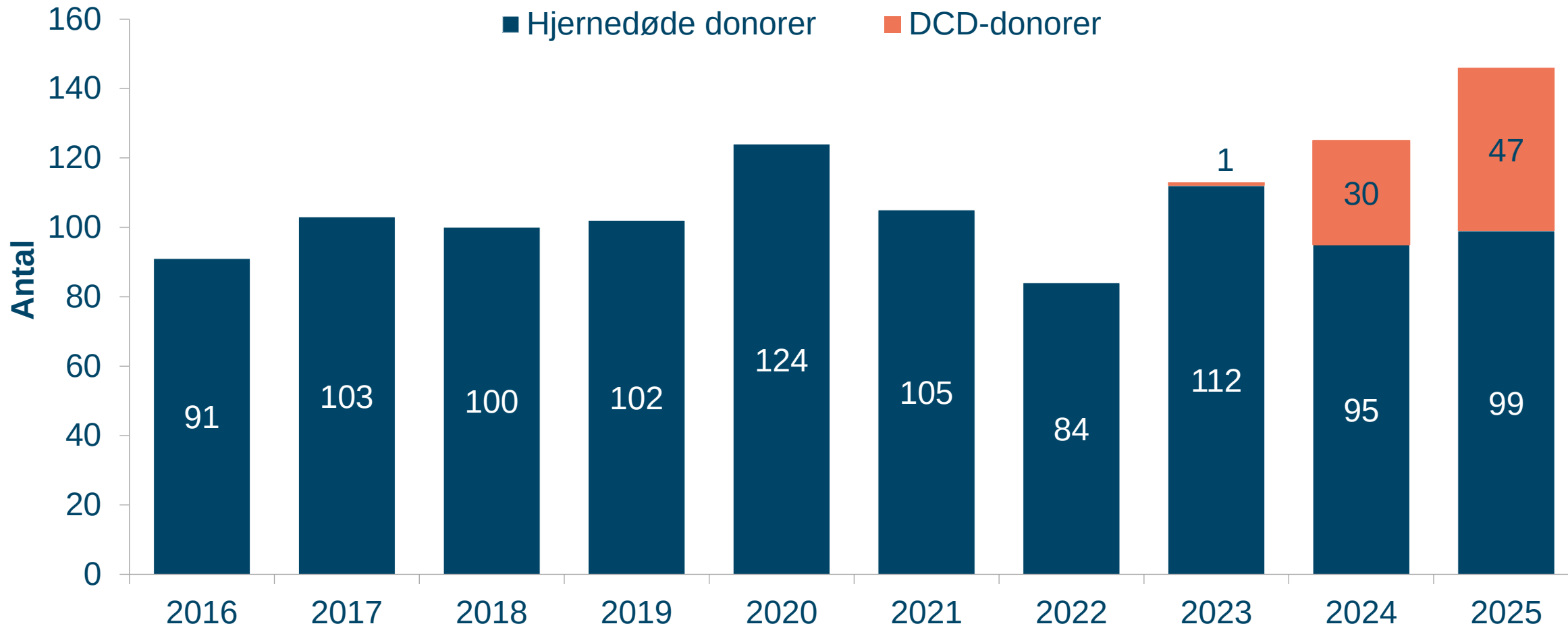

Afdøde donorer 2016-2025

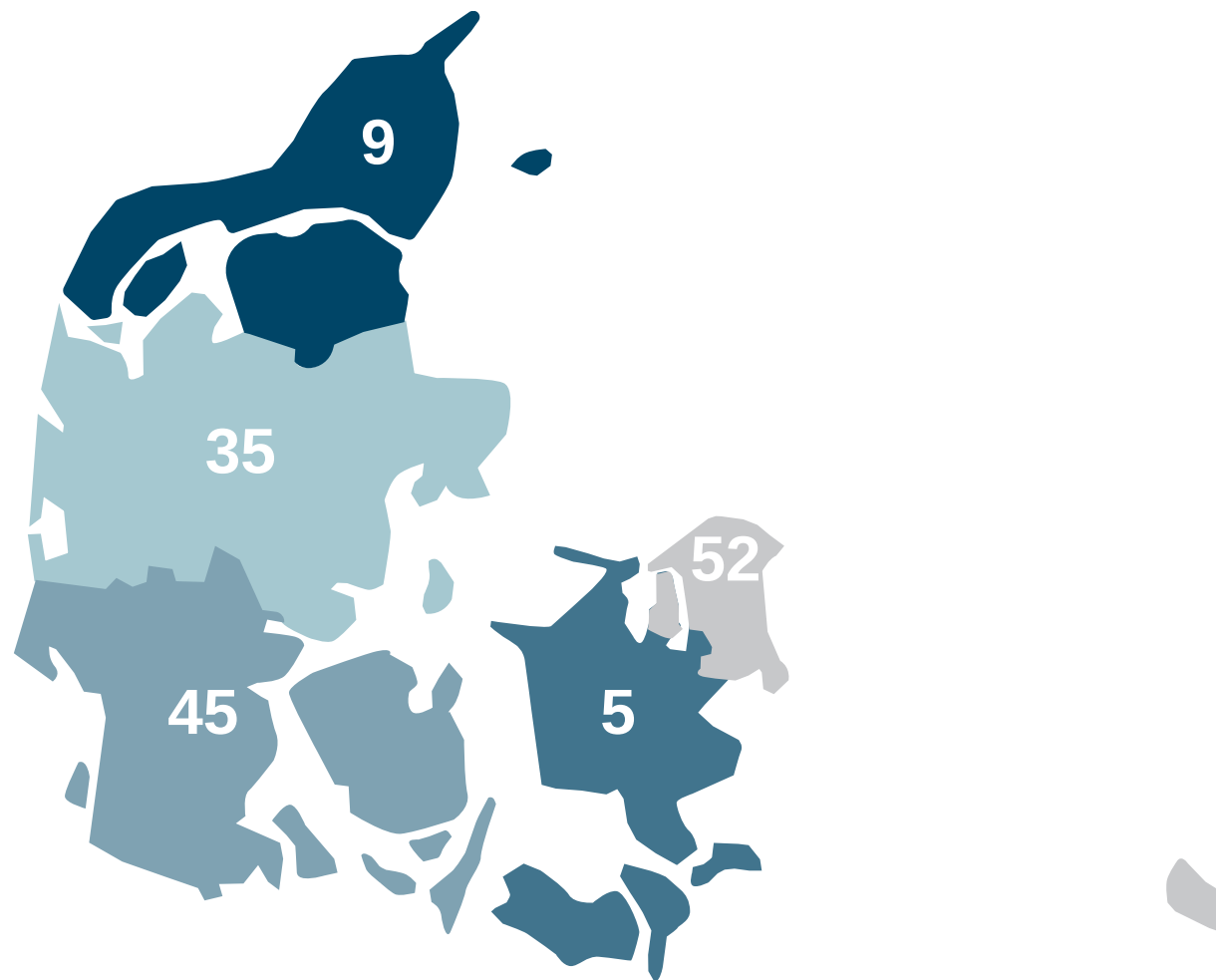
Fra 2016 anvendes en ændret definition i opgørelsen af antal afdøde donorer. Udover afdøde donorer, som fik udtaget mindst ét organ medregnes også de donorer, hvor donoroperationen var påbegyndt.
Kilde: ScandiTransplant, januar 2026

Afdøde donorer 2016-2025

Fra 2016 anvendes en ændret definition i opgørelsen af antal afdøde donorer. Udover afdøde donorer, som fik udtaget mindst ét organ medregnes også de donorer, hvor donoroperationen var påbegyndt (actual donors).
Kilde: ScandiTransplant, januar 2026

Antal afdøde donorer, hvor organer er udtaget på hospitaler i regionen i 2025

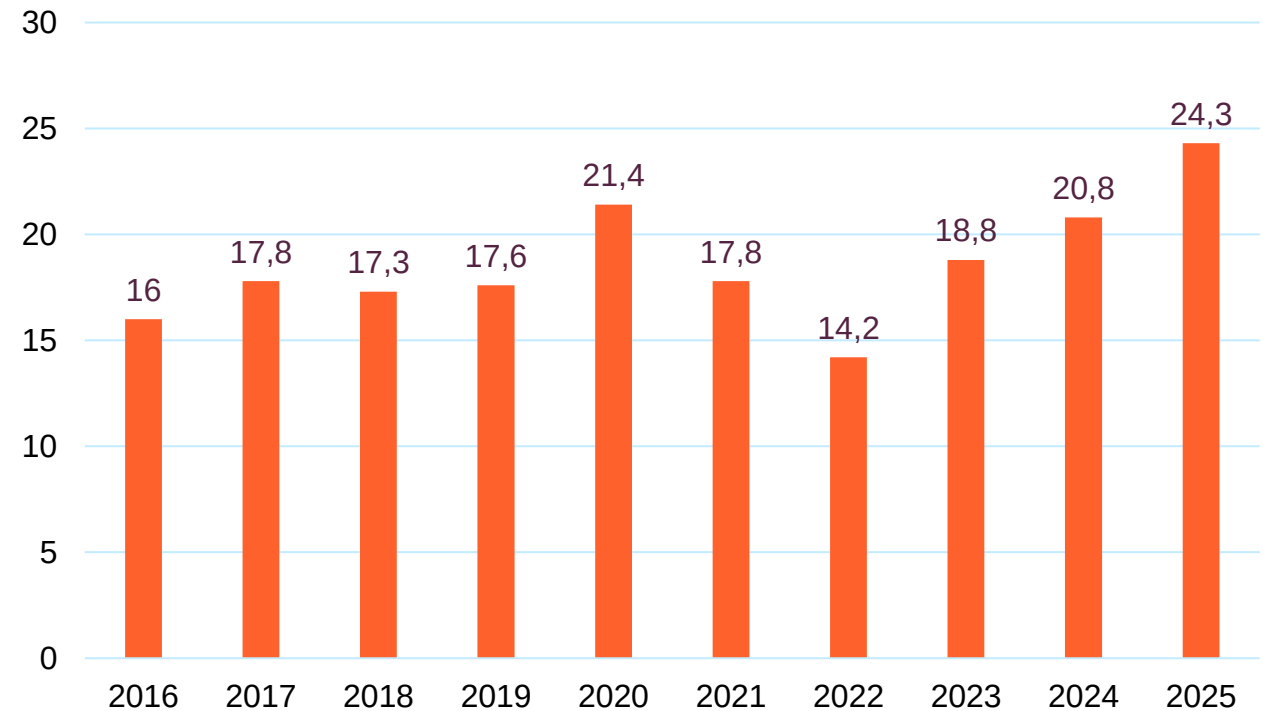

Antal afdøde donorer pr. mio. indbyggere i 2025 fordelt på regioner

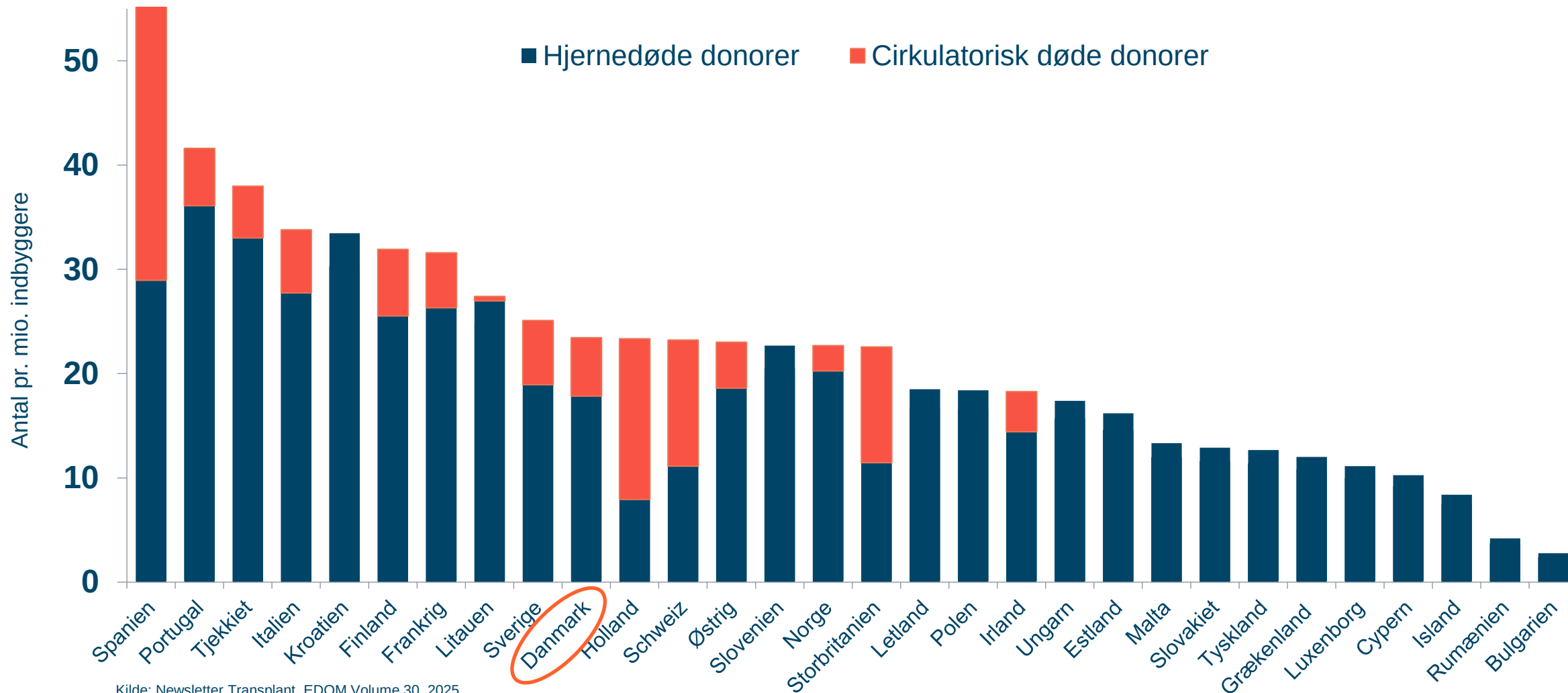
Donorraten i Danmark

Antal afdøde donorer pr. mio. indbyggere fordelt på europæiske lande i 2024

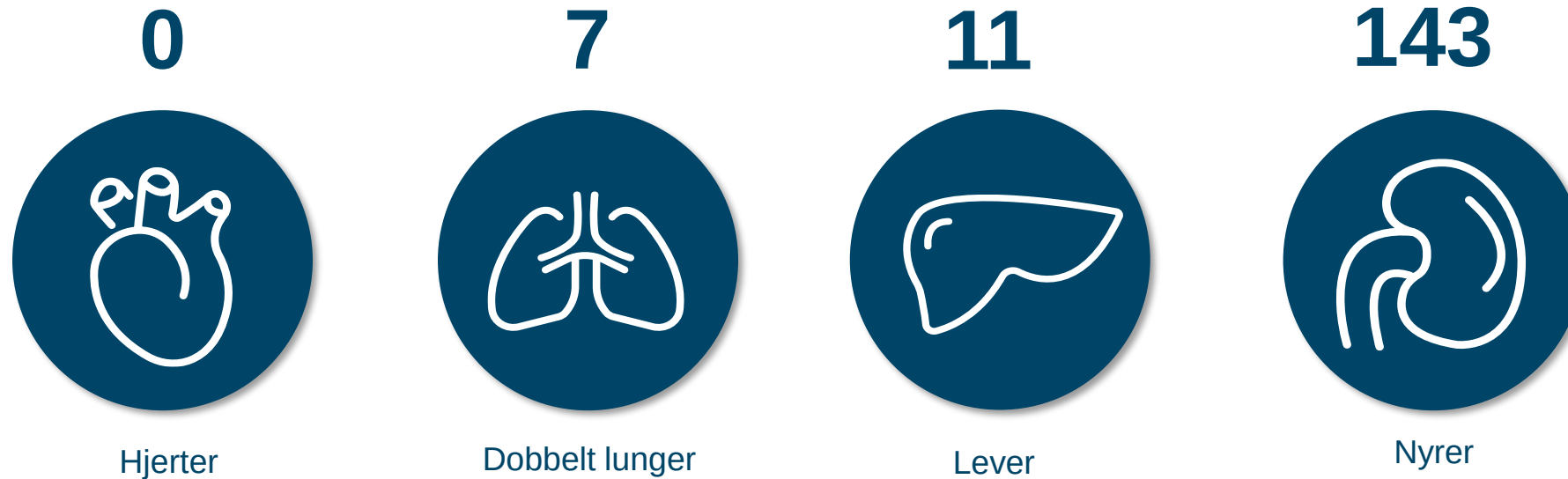

Bemærk at der ikke er oplyst tal for Belgien – som har en donorrate, der vil ligge blandt de lande med højeste donorrate.

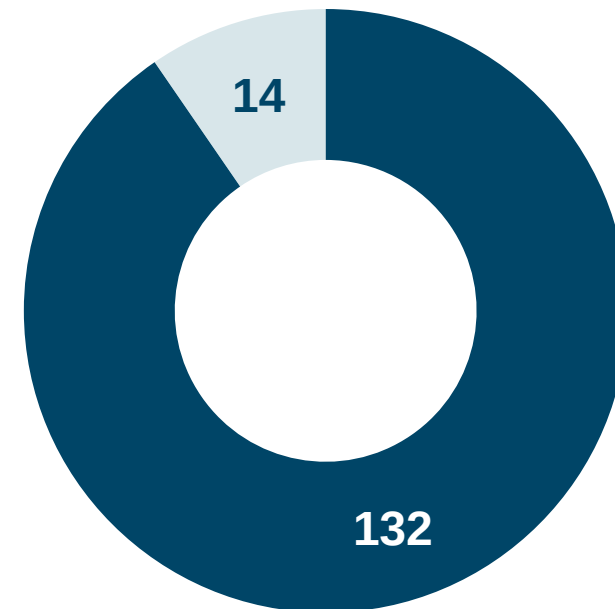
78 DCD-forløb - 161 donerede organer siden implementeringen ved udgangen af 2023

Antal afdøde donorer fordelt på universitetshospitaler og øvrige hospitaler i 2025

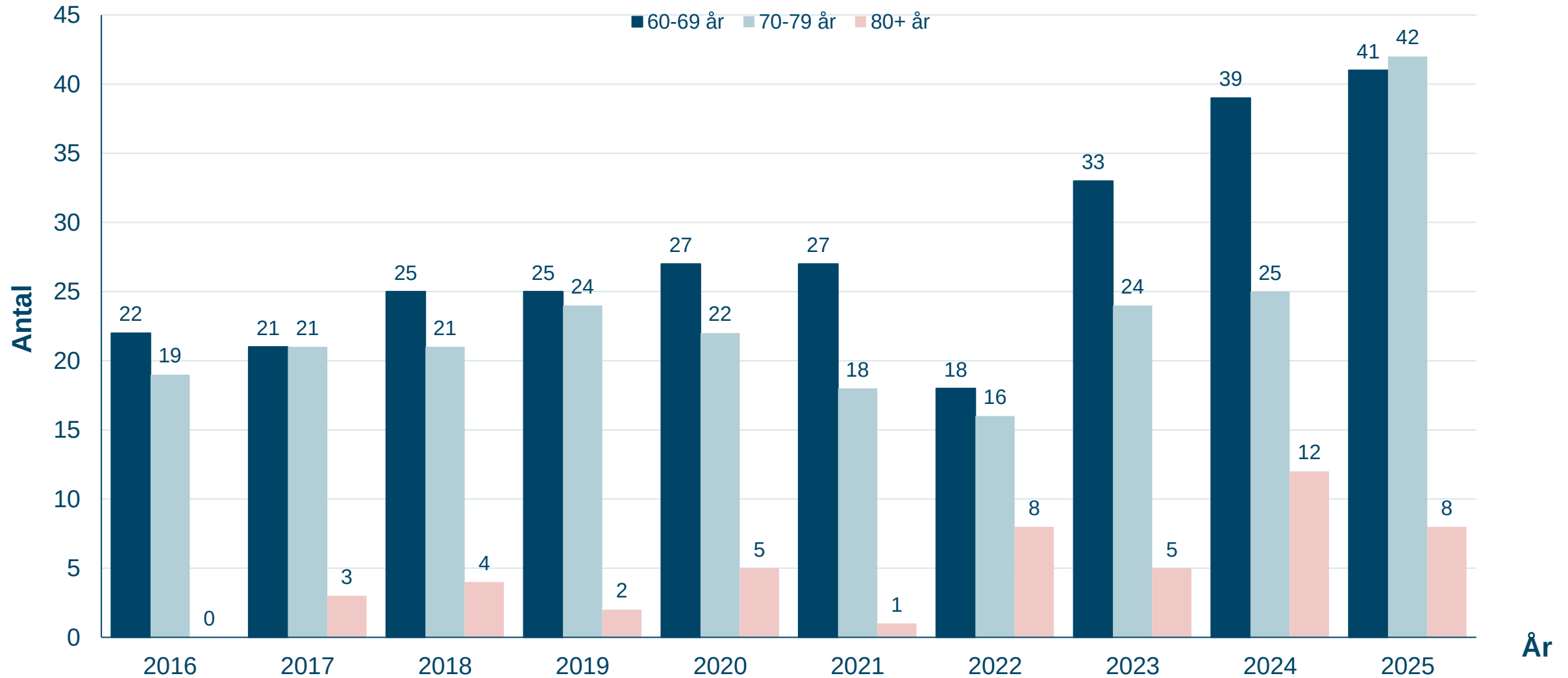
15 regionshospitaler har
medvirket til at realisere
donationer
– enten ved donation på eget
hospital eller ved at overflytte
donor til et universitetshospital

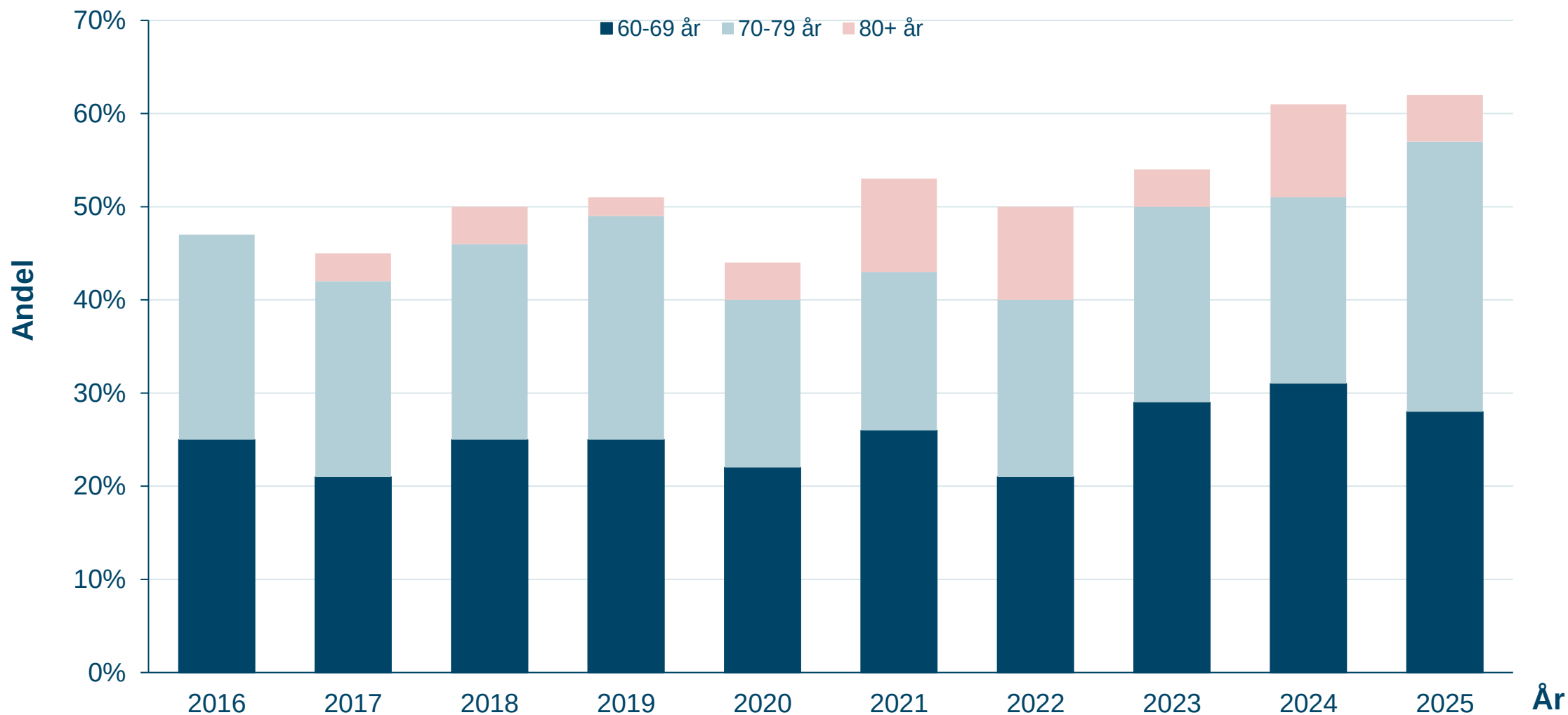
■ Universitetshospitaler* ■ Øvrige hospitaler**

*Aarhus Universitetshospital, Aalborg Universitetshospital, Odense Universitetshospital og Rigshospitalet.
Ud af de 132 donorer på universitetshospitalerne er 22 overflyttet fra 14 regionshospitaler alene m.h.p. organdonation.
** Hospitaler uden en neurokirurgisk og neurointensiv afdeling . De 14 donorer er fordelt på 7 regionshospitaler.
Kilde: ScandiTransplant, januar 2026

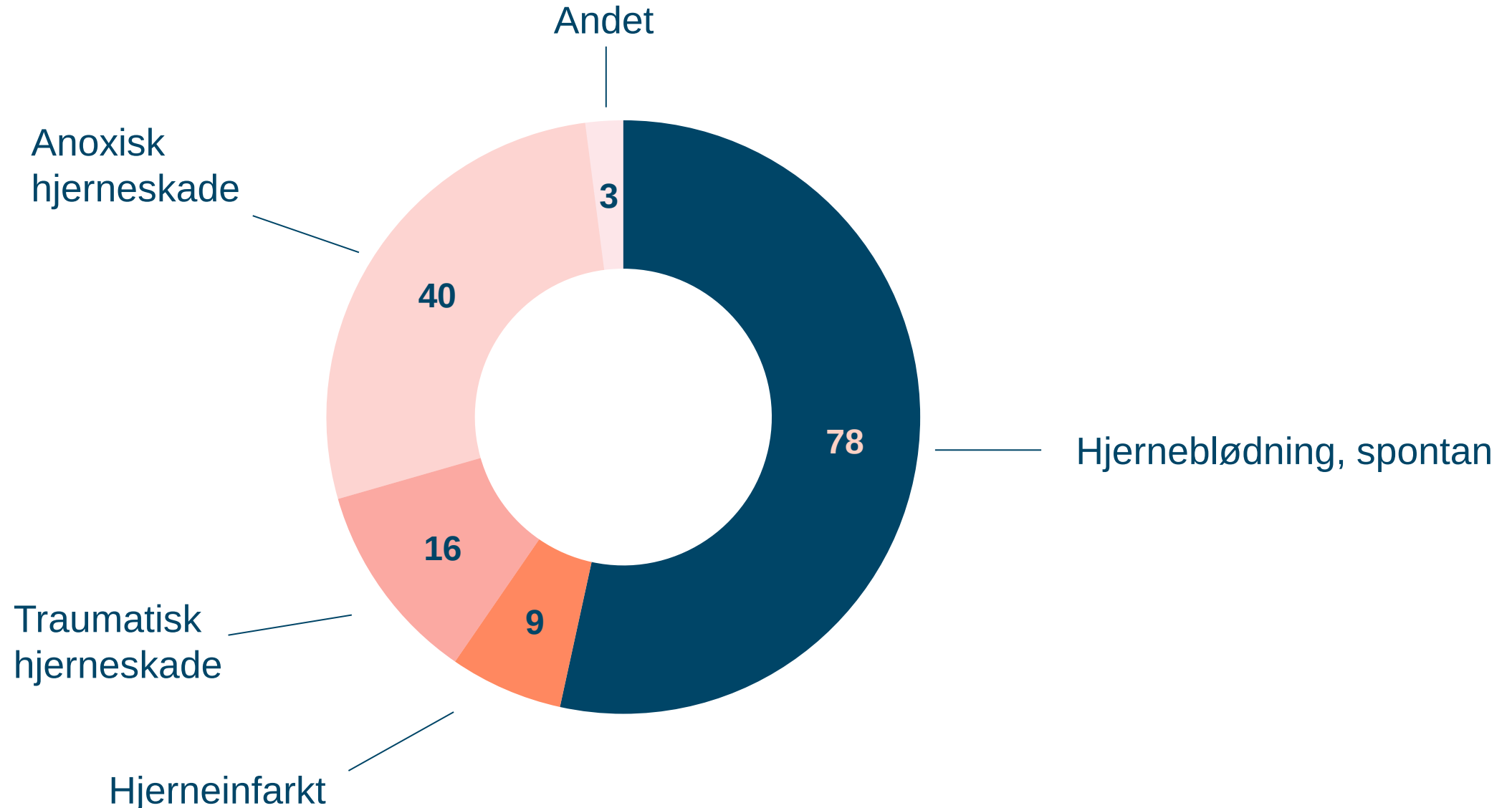
Antal donorer i aldersgrupperne 60-69 år, 70-79 år og +80 år 2016-2025

Andel donorer i aldersgrupperne 60-69 år, 70-79 år og +80 år 2016-2025

Dødsårsager fordelt på antal donorer i 2025

Udvalgte nøgletal vedr. transplanterede patienter og organer i 2025

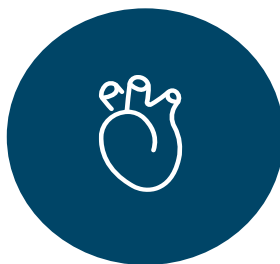

Transplanterede danske patienter i 2025

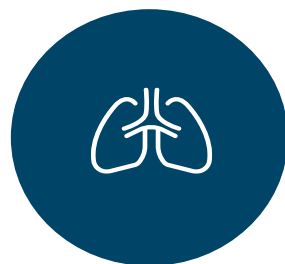
455 danske patienter fik ét eller flere organer fra danske og udenlandske donorer

31

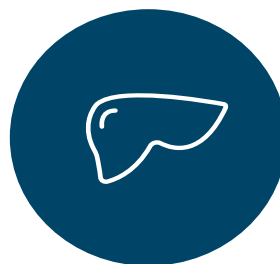
Hjerter

33

Dobbelt lunger

56

Lever

328

Nyrer
(81 fra levende
donorer)

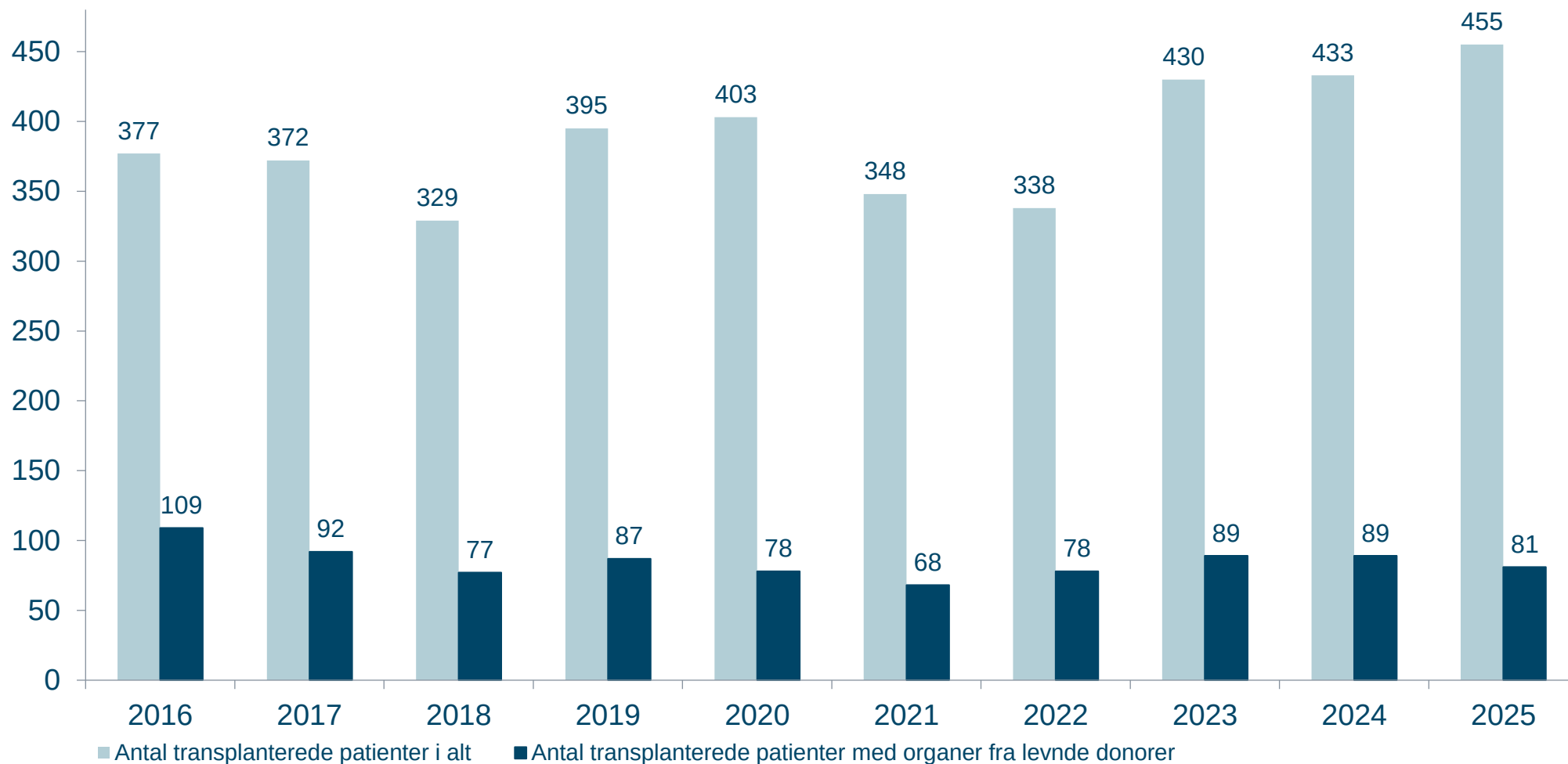
7

Flere organer*

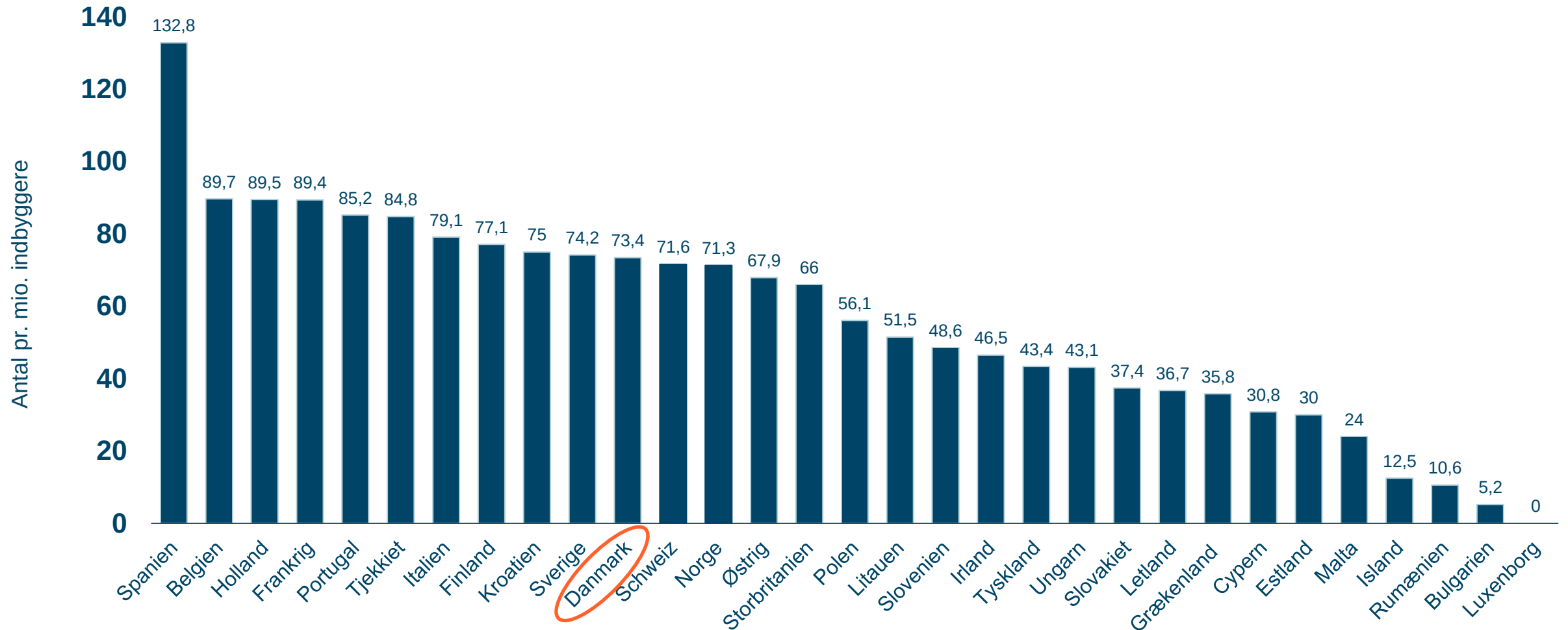
*7 patienter er transplanteret med flere organer: 5 patienter er transplanteret med en nyre + en bugspytkirtel, 1 patient er transplanteret med en nyre + en lever og 1 patient er transplanteret med to nyrer.

Antal transplanterede patienter 2016-2025

Antal transplanterede patienter pr. mio. indbyggere fordelt på europæiske lande i 2024

Den faglige afdækning

**Hvilke beslutninger, arbejdsgange
og kulturer ligger bag, når
muligheden for donation ikke bliver
realiseret?**

Afdækningen omfatter

Fase 1

- 1: Beskrivelse af eksisterende viden og indsigter
- Data og nøgletal
 - Organisering af organdonation og transplantation
 - Akutafdelingernes rolle

2: Nøglepersonfunktionens udviklingspotentiale

Fund fra
fokusgrupper

Faglige
workshops,
der
nuancerer og
kvalificerer
fund

3: Hindringer og mulige løsninger for at styrke anvendelsen af donorpotentialet

Fund
spørgeskema
og interview

Du kan læse handleplanen 'Fælles om at give livet tilbage' her

Igangsatte initiativer i forbindelse med handleplanen 'Fælles om at give livet tilbage'

Der er igangsat en lang række initiativer, som varetages af forskellige aktører. Initiativerne skal alle bidrage til at styrke organdonationsområdet.

Få overblik over de mange igangsatte initiativer